

Chiropterologie

VII.

Jak zkoumat netopýry?

Přehled metod

bezkontaktní

- **sčítání**
- **noktovize**
- **automatická registrace**
- **bat-detektoring**
- **analýza trusu
a potravní nabídky**

kontaktní

- **odchyty**
- **mikročipy**
- **telemetrie**
- **genetické metody**
- **sledování v chovu**
- **experimenty
v laboratoři**

□ vizuální sčítání na zimovištích a v letních koloniích

oči - svítilna - dalekohled - noktovizor (IF)

▪ každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

- každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

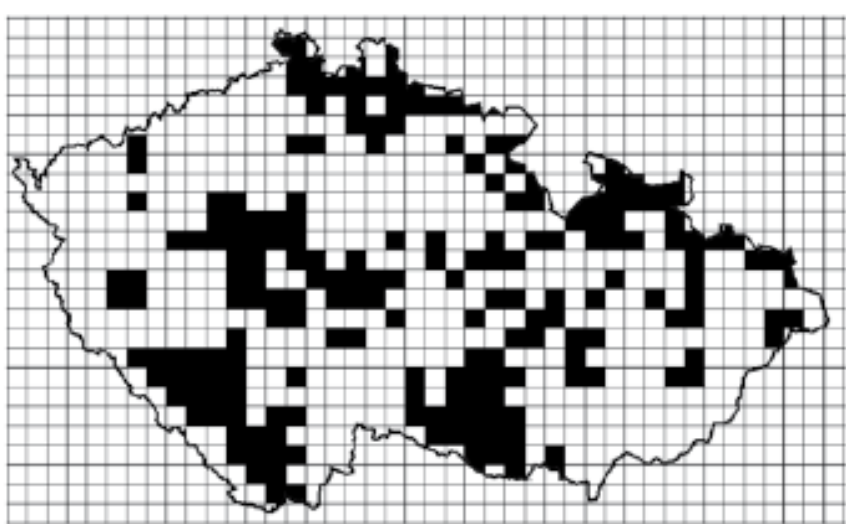

- každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

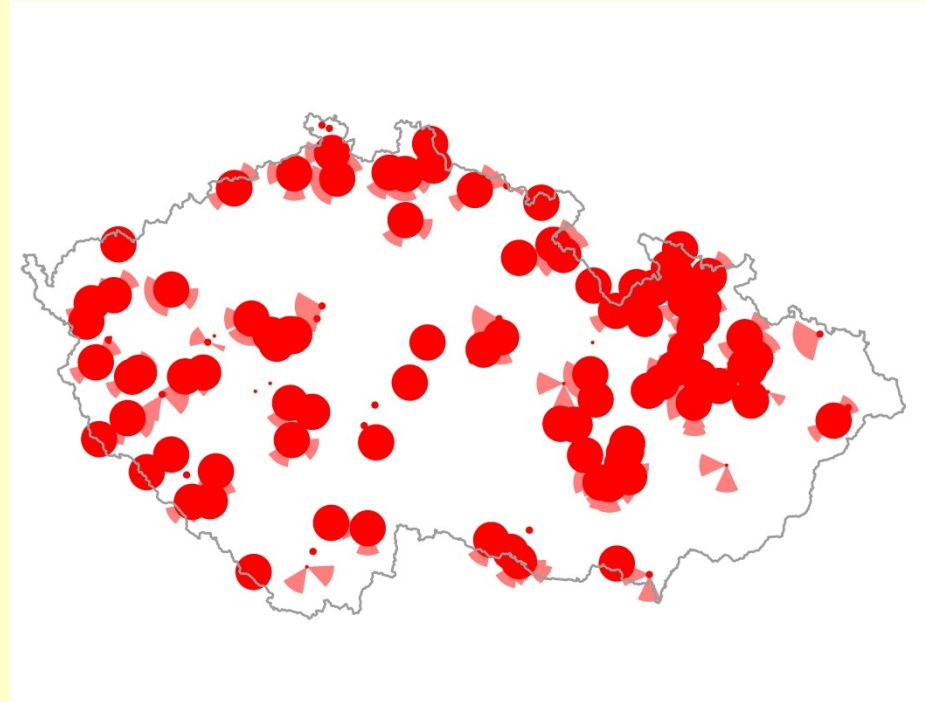
▪ každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

cca 800 zimovišť

The grid map quadrats with the monitored bat hibernacula.

cca 200 důležitých zimovišť

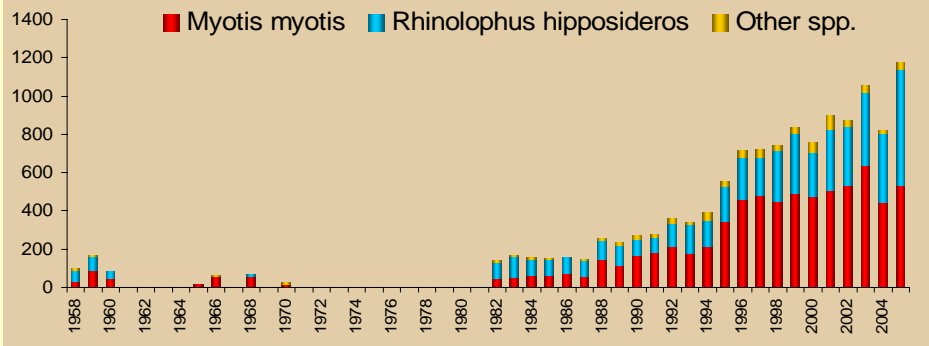
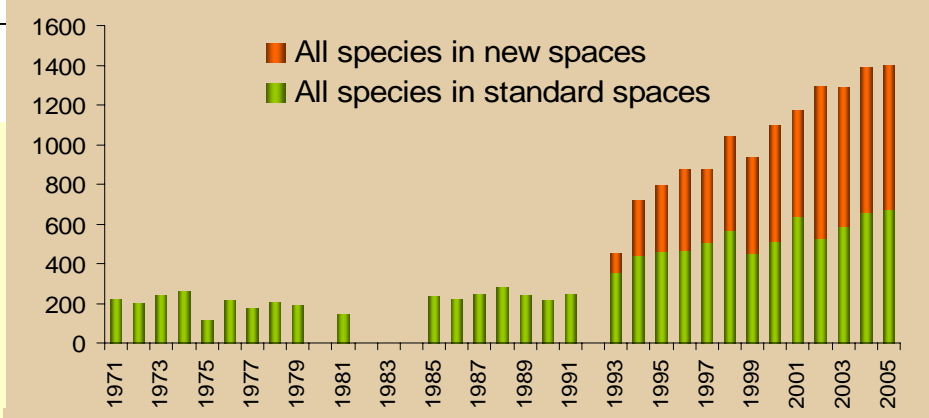
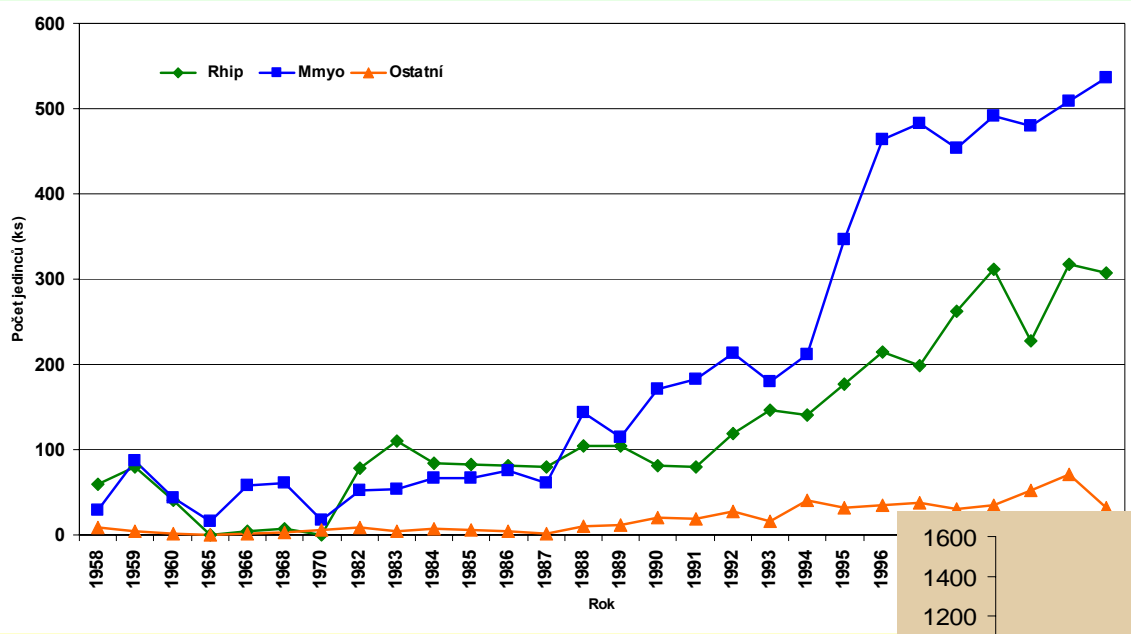

Využití:

Monitoring netopýřů:

- dlouhodobé změny v početnosti
- mapování zimovišť
- faunistika

každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

▪ sledování reprodukčních kolonií

v úkrytu

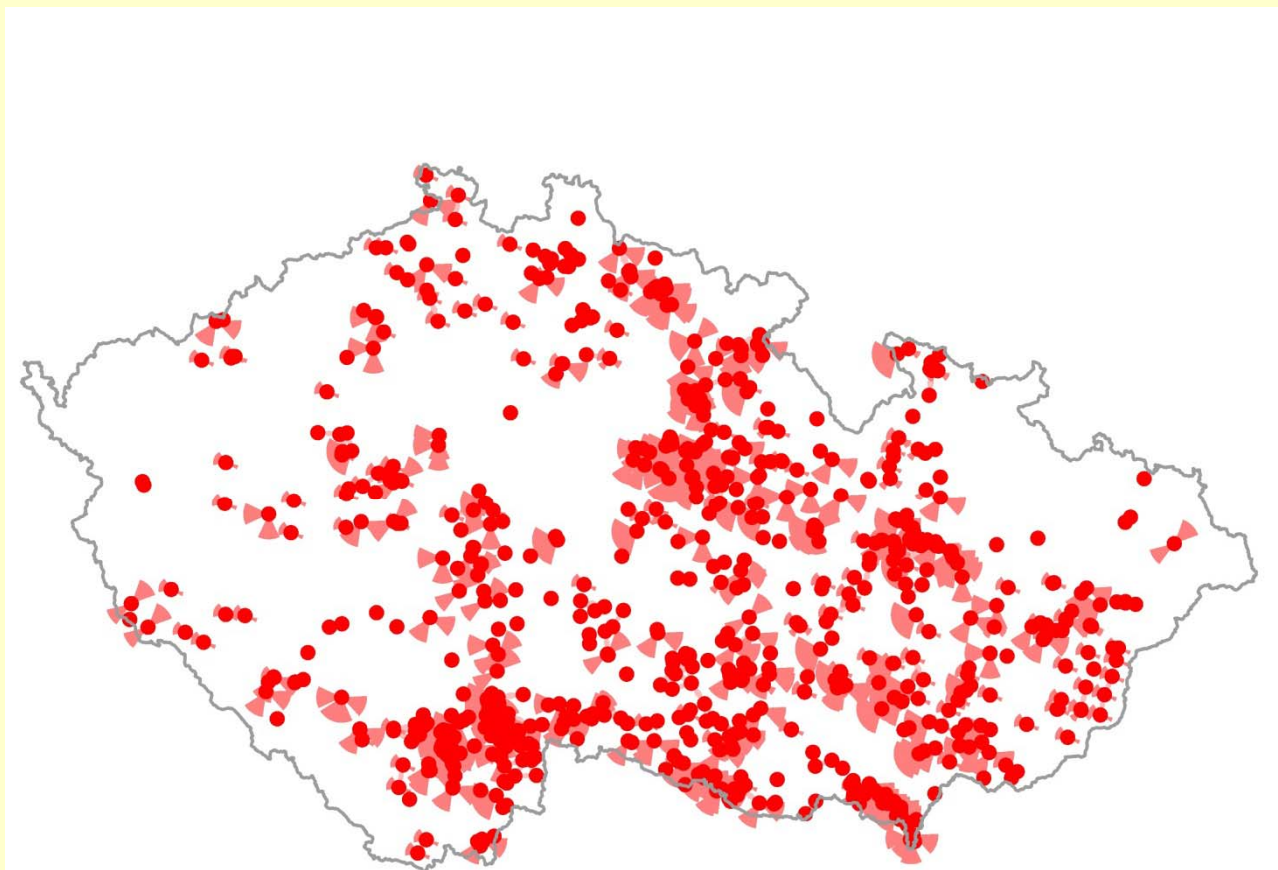

při výletu z úkrytu

▪ sledování reprodukčních kolonií

cca 400 významných reprodukčních kolonií
vybraných druhů netopýrů

Využití:

Monitoring netopýrů:

- mapování LK
- faunistika
- sezónní dynamika

□ odchyt mimo úkryt

- netting (obláčkové sítě)
- odchyťová klec (trap cage)
- harfová past (harp trap)

Využití:

Monitoring netopýřů
- aktivita u výletových otvorů
vč. sezónní a denní dynamiky

☐ značkování

▪ kroužkování

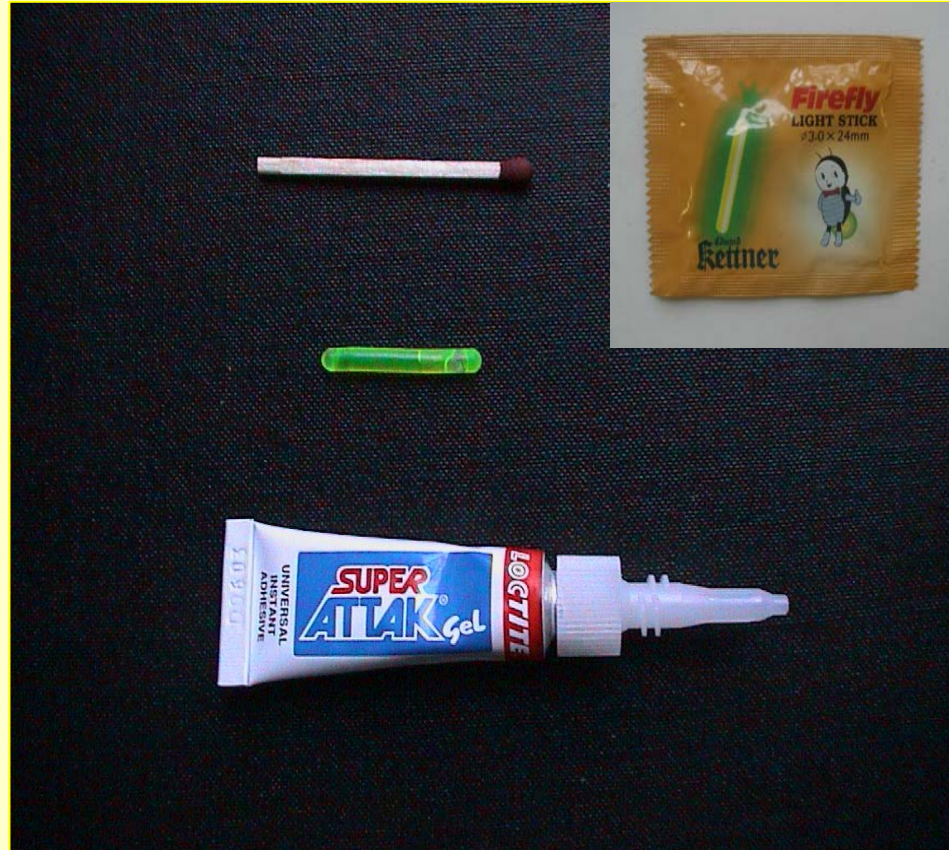

Využití:

Monitoring netopýrů - letová aktivita, fidelita, přelety

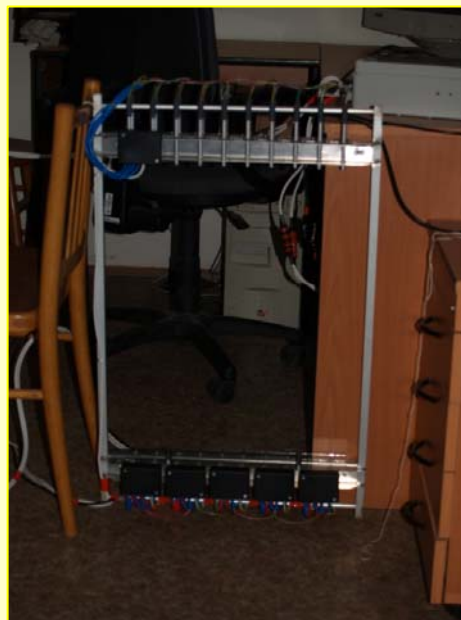
☐ značkování

- světelné značky
- mikročipy
a čtecí zařízení

□ automatická registrace (IR technika)

- aktivní IR závory (průletové brány)

Využití:

Monitoring netopýřů:

- aktivita u výletových otvorů vč. sezónní a denní dynamiky

- pasivní IR monitory

kolektor dat

monitor pohybu

- kamerové systémy (digitální záznam)

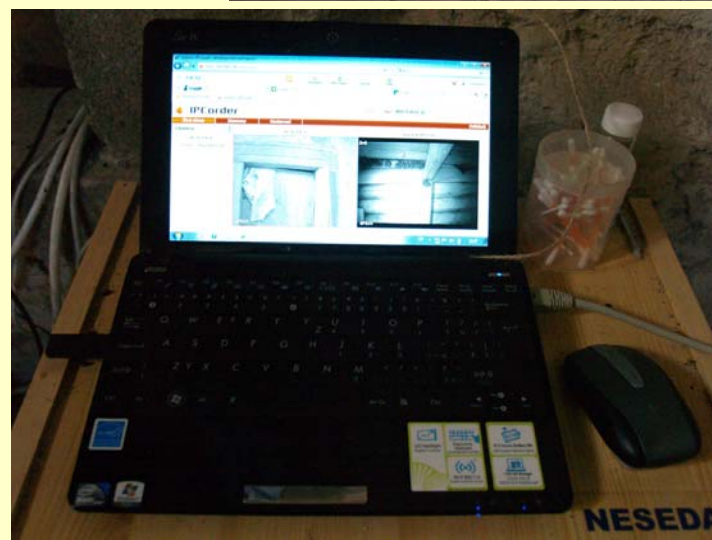
Využití: Monitoring netopýrů:
- aktivita v úkrytech, chování

- kamerové systémy (digitální záznam)

- kamerové systémy (digitální záznam)

telemetrie

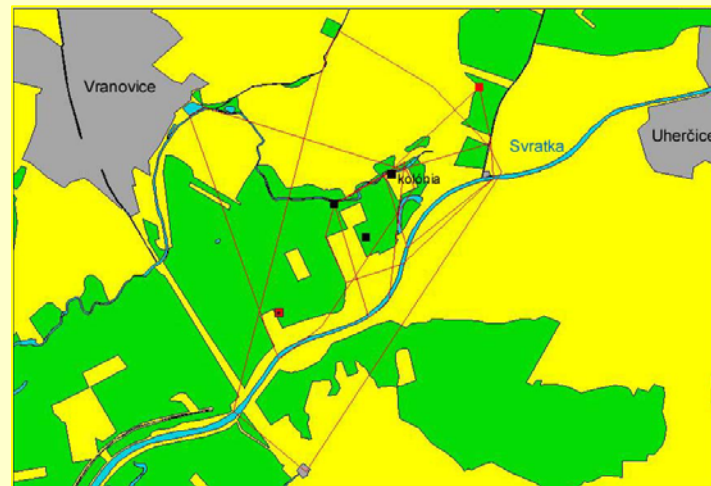
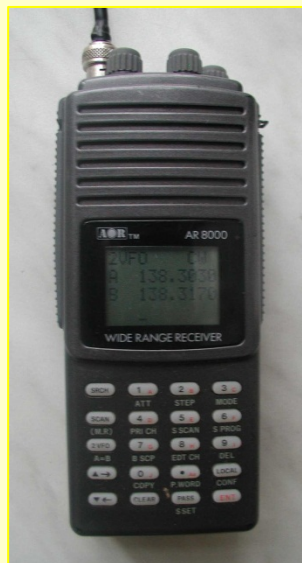
transmitter LB-2

transmitter LB-2

přijímač
AR-8000

Využití:

Monitoring netopýrů:

- noční aktivita mimo úkryt, home-range, biotopová preference

bat-detektoring

UTZ-detektor + walkman + sluchátka

☐ bat-detektoring

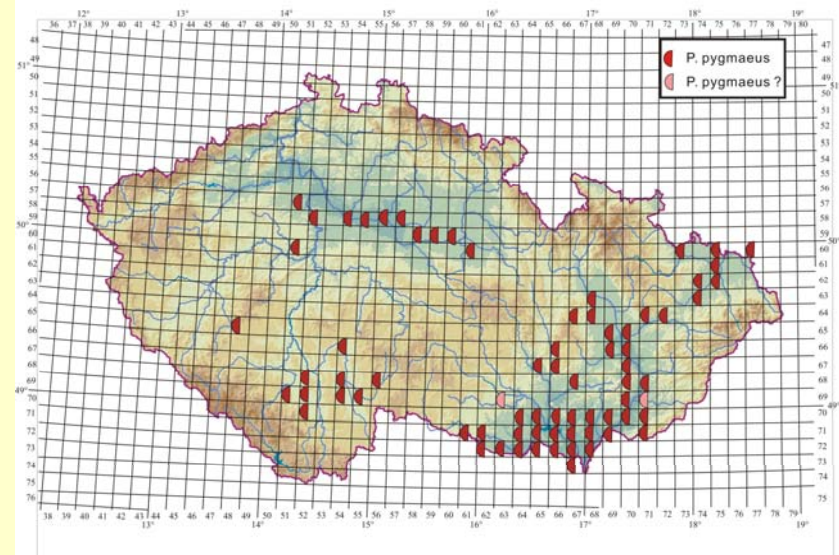
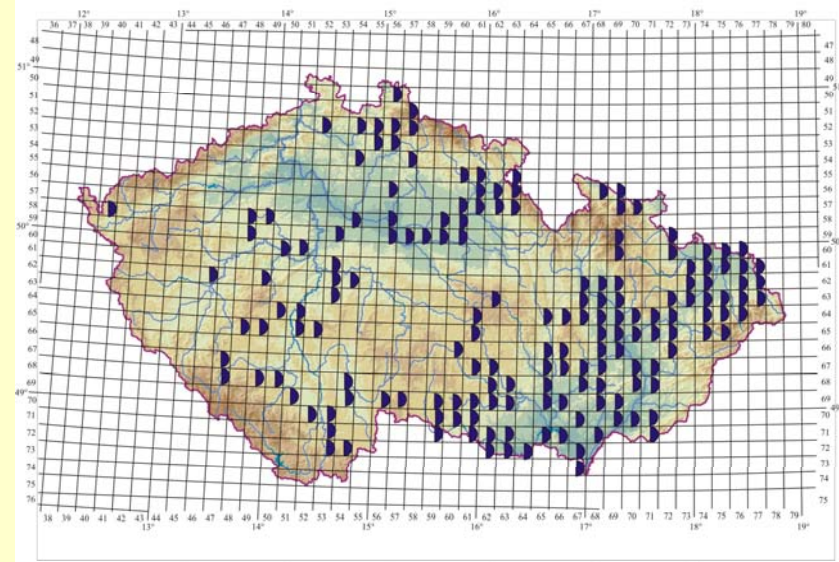
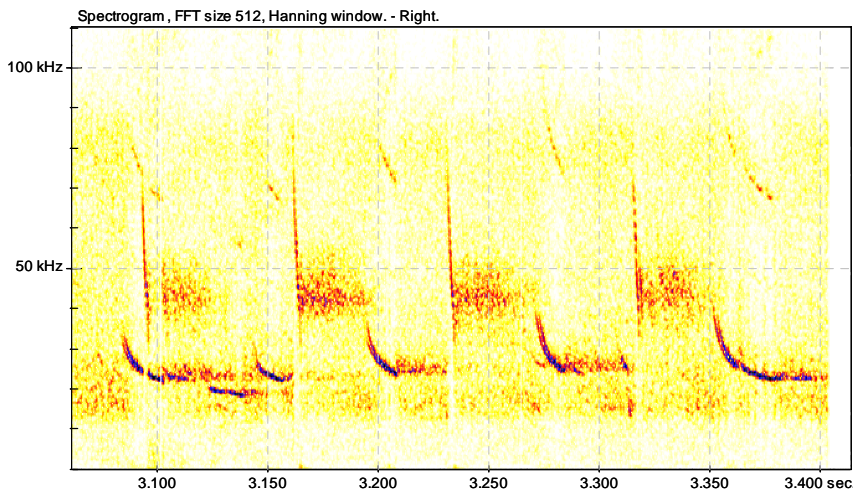
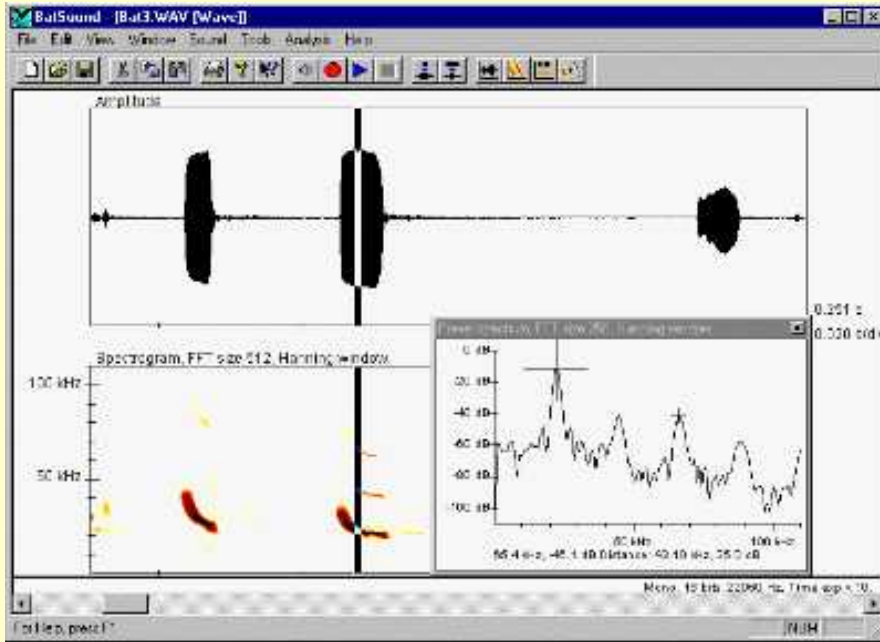
Využití:

Monitoring netopýrů:

letová a lovecká aktivita mimo úkryt, biotopová preference, vyhledávání úkrytů, mapování, faunistika

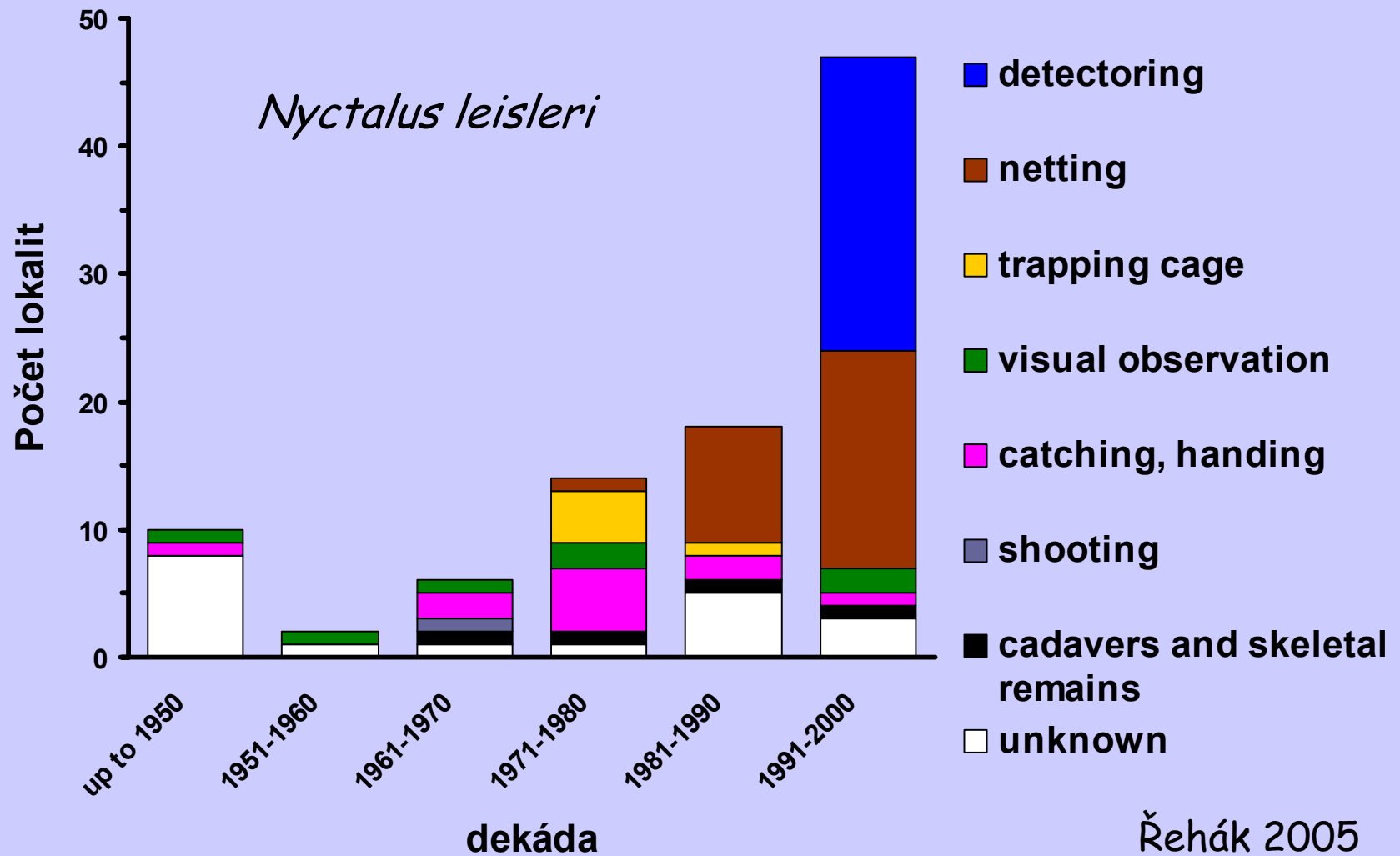

bat-detektoring

Využití:
druhá determinace, studium echolokace

Vývoj metod monitoringu netopýřů

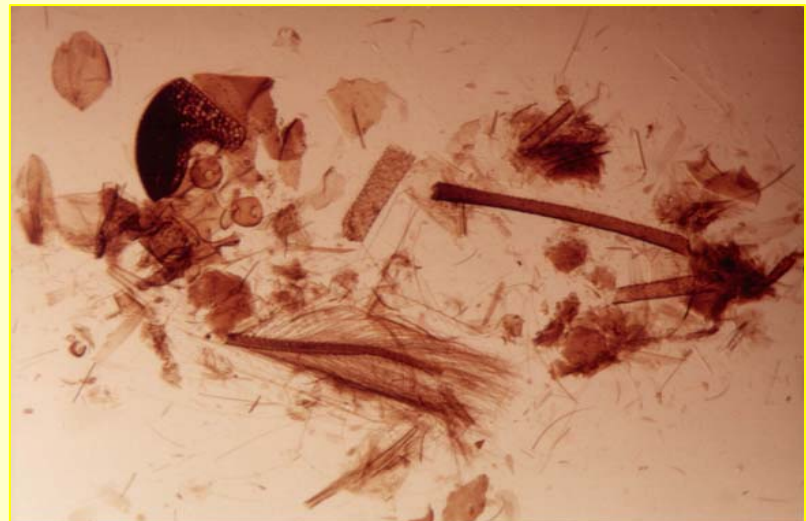

□ analýza trusu

Fragment Coleoptera, *Carabidae*
končetina

E. serotinus, 613x

Fragmenty Diptera, *Chironomidae* a Lepidoptera
část hlavy, tykadlo, integument, žilnatina křídla, segmenty končetin a šupinky
E. nilssonii, 525x

☐ analýza potravní nabídky

Využití: Potravní chování netopýrů:
lovecká aktivita a potravní strategie -
selekce, oportunistus vs. specializace

☐ analýza vývržků sov

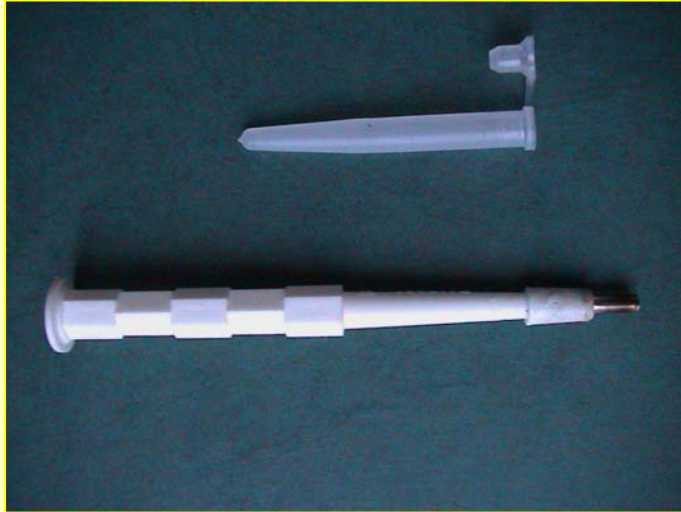

Využití:

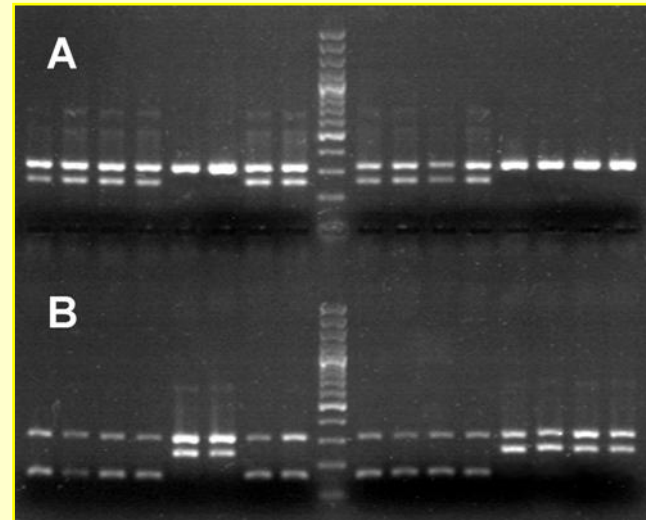
faunistika, vztah predátor - kořist,
antipredační chování

□ molekulárně genetické metody

▪ odběr tkáně (DNA)

▪ analýza mtDNA

Gen cyt b

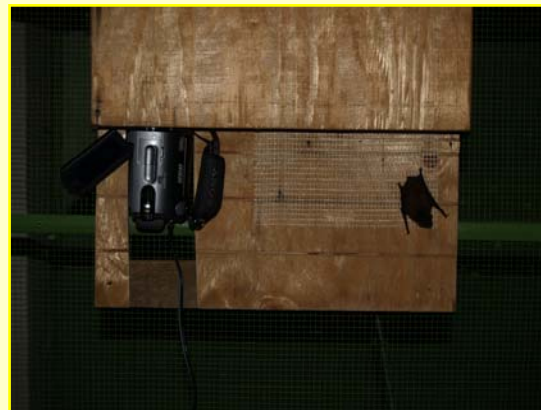
(A= *P. pipistrellus*, B= *P. pygmaeus*)

▪ analýza mikrosatelitů nDNA

Využití:

determinace kryptických druhů,
fylogeografie a „life history“ druhu,
vnitrodruhová diverzita, paternita,
příbuznost uvnitř populace

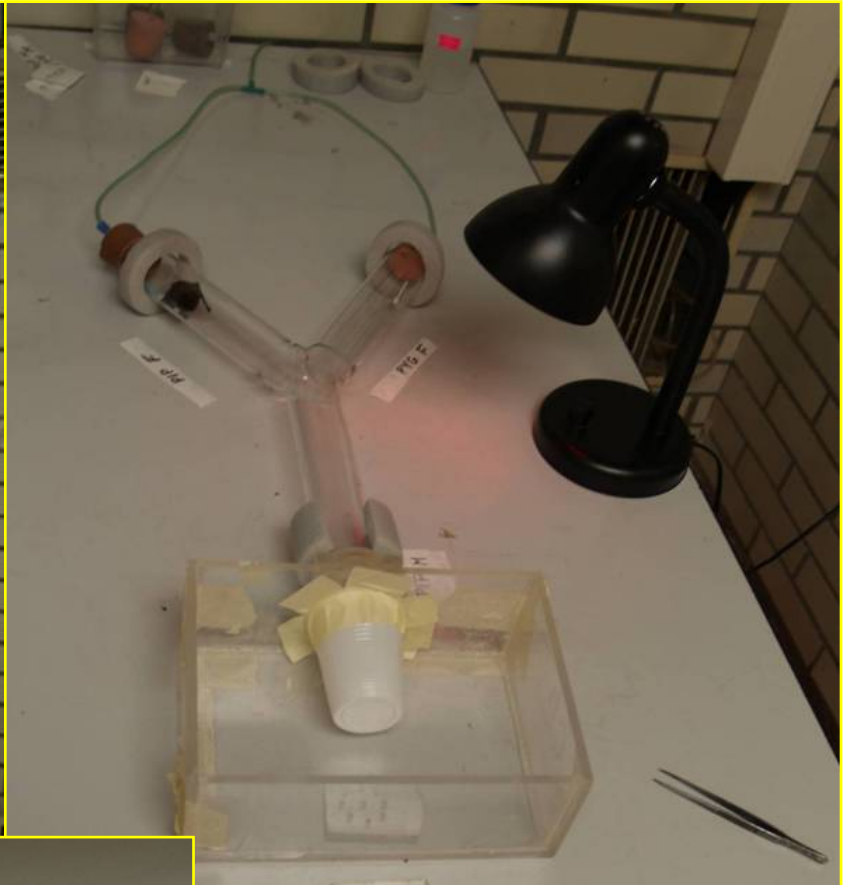
☐ sledování v chovu

Využití:

sociální komunikace,
kognitivní chování a anti-
parazitární chování aj.

□ experimenty v laboratoři

Využití:
sociální komunikace,
kognitivní chování a anti-
parazitární chování aj.

